Ao. 1811. No. 12.

ADVERTENTIEBLAD VAN HET DEPARTEMENT VAN DE WESTER-EEMS.

DONDERDAG den 8 Augustus.

OPROEPINGEN enz.

Alle de genen welke iets te vorderen hebben van, of schuldig zyn aan den Boedel van wylen den wel Ed. zeer gel. Heer *Medecinæ Doctor* G. MULLER te *Appingedam*, worden vriendelyk verzocht, om daarvan binnen zes weken, aan een der Ondergeteekenden aangave of betaling te doen; zullende de nalatigen in regten worden vervolgd.

APPINGEDAM den 13 July 1811.

W. LAUWENSTEIN.
J. VERKADE.
Executeuren Testamentair.

De Heeren H. FORSTEN, R. DRAPER, G. EEKHOFF, J. J. HULSEKAMP en B. H. POPPE, als Geregtelyk aangestelde Curatoren in den Boedel van de Wedw. FR. VAN DER BOOGH Fz., waarschuwen *andermaal* alle die genen welke nog betaling aan genoemde Boedel moeten doen, zulks uiterlyk *voor* den eersten September dezes jaars moet geschieden, en wel die te Lande aan G. EEKHOFF, en die alhier ter Stede wonen aan J. J. HULSEKAMP, op die dagen en tyd als voren is geannonceerd. GRONINGEN den 24 July 1811.

Alle die aan den ondergeteekenden gelden schuldig zyn, worden op 't vriendelykst en ernstigst verzocht, inwendig den tyd van zes weken na dato dezes betaling te doen; zullende de hier in nalatigen in Regten worden aangesproken.

GRONINGEN den 7 Augustus 1811.

BONNE TEN KATE,
in de Turfthoren-straat Zuid-zyde Letter C No. 7, boven de Timmerman WILTENS

De Ondergeteekende, als *Keurmeester* der *Dek-Hengsten* in dit Departement, adverteert by dezen de daar by belanghebbende Hengstehouders in dit Departement:

Dat hunne respective *Dek-Hengsten*, welke door hem in zyne voorschreven kwaliteit zyn geëxamineerd en goedgekeurd, op *Dingsdag* den 13 Augustus aanstaande, des voordemiddags te 9 uren precies, ten zynen huize, in *de Herberg de Groene Weide*, buiten de Ebbinge-poort te *Groningen*, aanwezig zullen moeten zyn, ten einde als dan, ingevolge Art. 9 van het *Reglement op de Paarde Fokkery*, aan de door den Heer PREFECT benoemde COMMISSARISSEN, te worden vertoond; met uitnoodiging tevens aan de Eigenaars van alle overige *Hengsten*, welke reeds in vorige jaren goedgekeurd zynde, ook dit jaar nog gekommen hebben, om, uit aanmerkinge dat een der Heeren INSPECTEURS-GENERAAL van de *Keizerlyke Paarde-Stoeteryen* zich voorstelt mede by die inspectie present te zyn, hunne *Hengsten* als dan mede te vertoonen.

Dat als dan mede de onderscheidene *Premien* aan de Eigenaars van de *drie beste Dek-Hengsten* zullen worden uitgedeeld, zoo dat tevens een ieder die naar dezelve zoude kunnen dingen, wordt uitgenoodigd, zich met zyne *Hengsten* aldaar te laten vinden; met verdere herinnering, dat ingevolge Art. 18 van het gezegde Reglement, op dien dag aan den *Keurmeester* moeten worden overgebragt de aanteekeningen welke de Hengstehouders moeten houden van de namen en woonplaatzen der Eigenaren, en van de kleur der *Merrien*, die by hunne *Hengsten* gedekt zyn.

R. SCHATTENBERG.

OPENBARE VERKOOPINGEN, VERHURINGEN, enz.

Le 20 Aôut 1811 et jours suivans il sera procedé par le RECEVEUR des DOUANES IMPÉRIALES à *Delfzyl*, à la Vente de Marchandises ci-après detaillées:

102 Sacs 46 Caisses	SUCRE, brus. pes.	43,790 Liv. Holl.
1 Fus 2 Boucauds 16 Meules	TABAC en feuilles. pes	7,410 ——
1 Tas	BOIS DE CAMPECHE. ps.	8,490 ——
4 Sacs 1 Tas	COTON en laine descriuré de 50 Peto. pes.	1746 ——
2 Sacs	RAISINS de CORINTHE. pes.	108 ——
1 Sac	CAFÉ. pes.	80 ——

Les Conditions seront lus au moment de la vente.

Op aanstaande *Maandag* den 12 Augustus 1811 zal, door Schryver en Uitmynder ter *Stads Halle* alhier, *finaal* worden Verkocht: een zeer aanzienlyke party HEMDE LINNENS in soorten, en meer GOEDEREN.

Op *Maandag* den 12 Augustus 1811 zal in het *Boelhuis* worden Verkocht: een Eikenhouten SILINDER-BUREAU, vol Laden, zeer geschikt voor een Negotiant of Practizyn; als mede drie VLOER-TAPYTEN, STOELEN en het geen meer ten voorschyn komt.

De Procureurs J. VERSTEEGH en ZOON in qlté, gedenken op *Woensdag* den 14 Augustus 1811, des avonds te 7 uren, ten huize van den Kastelein K. SCHURING aan het Damster diep, alwaar Loppersum uithangt, publiek by Strykgeld te Verkoopen: I. Eene WONING, ten westen in het Spoorstegje by het Damster diep, [illegible] wylen de Wedüwe SIERTS in eigendom is bewoond geweest. II. Een DITO aldaar, No. 135, zoo door AALTJEN FRANSENS in hure wordt bewoond. III. Een KAMER aldaar ten Oosten, No. 140, zoo door HARM HAVERKAMP in huure wordt bewoond. IV. Een DITO aldaar, No. 141, zoo door de Weduwe van JAN BARLAND in huure wordt bewoond. Alles breder in de Billetten vermeld.

De Procureurs J. VERSTEEGH en ZOON in qlté, gedenken op *Vrydag* den 16 Augustus 1811, des avonds te 7 uren, ten huize van L. VAN DER MOLEN, aan de Markt, publiek by Strykgeld te Verkoopen: I. Eene Kapitale, onlangs geheel nieuws doortimmerde, HEEREN BEHUIZINGE, met een groote en wel aangelegde TUIN, ten Zuiden in de Breede Gang, uitgang hebbende op de Oude-weg; zynde de Behuizinge voorzien met vyf Kamers, een Kantoor-Kamertje en twee Keukens, hebbende alle een vrolyk uitzigt in gemelde Tuin, zynde in de Tuin een Voliere en een Goudvisch-Vyver, met een menigte exquisite vruchtdragende Boomen; zoo door den Heer T. FOLMER en Vrouw in Eigendom wordt bewoond en gebruikt. II. Een WAGEN-HUIS en twee KAMERS onder één dak, ten Noorden in de Breede Gang, tegen over No. 1, wordende mede door denzelven geposSideert. Alles breder in de Billetten vermeld; en kunnen in bogenschyn worden genomen den 15 en 16 dezer, des nademiddags van 2 tot 5 uren.

De Procureurs J. VERSTEEGH en ZOON in qlté, gedenken op *Maandag* den 19 Augustus 1811, des avonds te 7 uren, ten huize van de Kastelein H. M. BAKKER, in het *Schippers Gezelschap*, aan de Noorder Haven, publiek by Strykgeld te Verkoopen: Een hecht sterk doortimmerde BEHUIZINGE, ten Zuiden aan de Noorder Haven, waarin vele jaren de *Bontnegotie* met goed succes is en nog wordt gecontinueerd, door de Dochters van wylen den Beurtschipper PIETER JANS, als Eigenaressen, zynde verders zeer geschikt tot verscheide affaires; breder in de Billetten vermeld. Hier over kan het halve Koopschat bly en staan.

Met consent des REGTS, gedenken de Erfgenamen van JACOB CORNELLES en GEERTRUIT JACOBS, by Stryk- en Opbotgelds Conditien te laten Verkoopen: Eene Kapitale BEHUIZINGE, met de BEKLEMMINGE van een groote [illegible] een groot Binnenstreis, Voorkamer, een ruim Voorhuis, [illegible] mede een SCHUUR aan dezelve, daarin ruimte tot berging van Koeijen en Paarden, geschikt tot velerhande affaires; met nog de VASTE BEKLEMMINGE van 31 Jukken oud best *Groen-Land*, staande en gelegen te *Warffum*. Kunnende voort na den dag van Verkoop worden aangevaard.

Deze Verkoopinge zal zyn op *Donderdag* den 15 Augustus 1811, des avonds te 7 uren, ten huize HEINE TJAARTS, in het *Oude Regthuis* te *Warffum*.

ZEGT HET VOORT.

Uit de hand te Koop, om op den 1 November aanstaande te aanvaarden: Eene BEHUIZINGE, voorzien van een Voor- en Achterkamer, Zomerkeukentje, opene Plaats en Tuin met diverse vruchtdragende Bomen; staande en gelegen in de Nieuwe Boteringe-straat, Letter G, No. 244. — Te bevragen by A. ROZEMA, bewoonder van dezelve.

Uit de hand te Koop: Een ruime BEHUIZINGE met drie beneden en een klein bovenkamertje, zynde thans in drie perceelen verhuurd, [illegible] de straat tegen over de Toren, in het beste van *Winschoten*, [illegible] aanstaande te aanvaarden; te bevragen by E. K. GROENEVELD, in de [illegible] *Leeuw* te *Winschoten*.

Ten eersten staat Publiek te worden Verhuurd: De HERBERG en BAKKERY op de *Groeve* by *Zuidlaren*, thans bewoond door de Kastelein HINDRIK FEBES; de Bakkery met derzelver *Gereedschappen*. — Om te aanvaarden op den 1 November 1811.

Ordentelyke *Burger-Lieden* een GEMEUBILEERDE KAMER, alwaar gekookt kan worden, en liefst twee slaapplaatsen, tegens Imo November aanstaande te huur hebbende, voor een Man met twee Kinderen, over welke kinderen gedeeltelyk het opzicht moet worden gehouden, addresseere zich by den Drukker dezes.

GEMENGDE BERIGTEN.

Met consent van den MAIRE [illegible] VAN DER STOOPE, in de [illegible] turdag den 10 Augustus 1811, te laten Verharddraven: [illegible] VER gemonteerde ZWEEP, waar op alle Paarden zullen worden [illegible], mits geen Zweep gewonnen hebbende, van zessen klaar en tot genoegen der Keurmeesters. Zullende de Keuring der Paarden om 2 uren, en de Ryding precies [illegible]

Met consent van de MAIRE van MIDDELSTUM, gedenkt WILLEMTJE JANS, Wedw. wylen J. W. ROBIJN, op *Zaturdag* den 10 Augustus 1811, des nademiddags om 2 uren, een PAPEGAAI, OP AANZIENLYKE PRYZEN van de Steng te laten afschieten. De Liefhebbers [illegible] op tyd en plaats te compareren.

Met permissie van den MAIRE van [illegible] KENS woonachtig op *Kostverloren* buiten de [illegible] poort, [illegible] op *Maandag* den 12 Augustus te laten Verharddraven: Een fraaye met ZILVER gemonteerde ZWEEP, waarop alle Paarden, die aldaar nog geen Zweep gewonnen hebben, en naar genoegen der *Keurmeesters* zyn, zullen worden toegelaten. De ryding zal beginnen precies te 3 uren in den namiddag, en de keuring netto te 2 uren plaats hebben.

Op *Donderdag* den 25 July, is tusschen *Wagenborgen* en *Fermsum* een [illegible] SNUIF-DOOS met een Zilveren Dekfel, en [illegible] J. M. R. verloren; die dezelve gevonden heeft, wordt verzocht [illegible] eene honnette belooning te bezorgen by den Heer M. F. KAYZER te *Delfzyl*, of by den Kastelein VOS te *Wagenborgen*.

HINDRIK JAN FRANK, oud bykans 11 Jaren, *grof* en *stevig* van gestalte, bleek van kleur, hebbende *blaauwe oogen* en *bruin haar*, vermoedelyk gekleed in een *grys pakje*, met een *blaauwe kraag* en *geele knoopen*, [illegible] op elke knoop, onder een *kroon*, de woorden *Koninklyke Kweekeling*, [illegible] een [illegible] aan, dat dezelfde woorden op staan, [illegible] op de *Koninklyke Kweekschool* in den *Haag*, en in [illegible] jongeleden, op den 21 July 1811, met de nachtschuit [illegible] en van daar waarschynlyk op *Doesburg* vertrokken, [illegible] by zyne, over hem zeer bekomerde Moeder, de Vrouw van [illegible] Spanje gedetacheerden Sergeant-Majoor FRANK (van de Jagers) niet aangekomen zynde: zoo wordt een ieder, *die eenig narigt van dit Kind, of van zyne tegenwoordige verblyfplaats weet te geven*, ten vriendelykste verzocht, daarvan berigt te zenden aan den DRUKKER DEZES; hebbende gezeide Knaapje zyn *Paspoort* en Doopceel by zich gehad, blykens welke hy geboortig is van *Deventer*.

BY JAN D. [illegible] SLYPSTEENEN te [illegible]

BOEKHANDEL.

By J. OOMKENS, Boekdrukker en Boekverkooper te *Groningen*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. REGTSGELEERD MENGELWERK, met *byzonder opzigt op de nieuwste Wetgeving en Regtsgeleerdheid*; verzameld en uitgegeven door Mr. H. W. TYDEMAN, Hoogleeraar in het Burgerlyk en Hedendaagsch Regt aan de Universiteit te *Franeker*, in gr. 8vo. à *f* 2 - 8 - : Onder deze verzameling vindt men stukken door onderscheidene Regtsgeleerden, ook van dit Departement geleverd; voorts onderscheidene Stoffen, ook betrekkelyk zaken van Commercie, als mede Aanmerkingen over het Regt van Beklemming in het Departement *Groningen*, en over de Verhandeling van Mr. T. H. TRESLING, daar over uitgegeven.

II. C. W. HUFELAND, *Practisch Overzigt van de voornaamste Gezondheidsbronnen van Duitschland*, uit het Hoogduitsch vertaald door E. J. THOMASSEN à THUESSINK, Hoogleeraar aan de Universiteit te *Groningen*, in gr. 8vo. [illegible] In dit Werk wordt op eene zeer duidelyke wyze het nut der onderscheidene gezondheids-bronnen van *Duitschland* in verschillende ziekten [illegible] tevens het aanmerkelyk onderscheid [illegible] hetwelk [illegible] in onderscheidene ziekten te genezen.

III. VERSJES en RYMPRAATJES tot nut van KINDEREN, [illegible] School-opziener H. WESTER, met een gegraveerd vignet, in [illegible] 6 - :

By W. KAMERLING, Boekverkooper te *Groningen*, [illegible] pers, en zal ten eersten uitgegeven worden: De ALMANAK [illegible] *departement van de* WESTER-EEMS, voor 1812; bevattende, behalven alles wat tot een complete Almanak behoort, de Naamlyst van de Regerings personen, zoo wel van de voornaamsten, welke tot het algemeen Rykbestuur behooren, als wel van dien, welke het bestuur in de Hollandsche Departementen, en in het byzonder in dit Departement en deze Stad, en verdere Maires in gemeld Departement uitmaken.

Zullende in deze Almanak, waar van ten eerſten een meer omſtandig berigt zal worden publiek gemaakt, mede worden geplaatst: Eene volledige opgave van de bevolking dezes Departements; en eindelyk eenige tavelen van reductie van het Franſche tot het Hollandſche geld, en van de Franſche tot de Groninger maten en gewigten.

Wordende de reſpective MAIRES in dit Departement verzocht, om aan bovengemelde W. Kamerling, uiterlyk voor den 31 dezer maand, franko toe te zenden: eene naauwkeurige opgave der Jaar- Paarde- en Beeste-markten in hunne Gemeenten, ten einde dezelve in voornoemde Almanak naar behoren te kunnen plaatſen.

NIEUWE ZAKBOEKJES voor Ambachtslieden werkende in hoedanigheid van GEZEL of KNECHT, volgens het Franſche Model, worden uitgegeven te Groningen by de Boekhandelaars W. KAMERLING, in de Steentil-ſtraat, en J. RÖMELINGH, in de Zwanen-ſtraat tegen over de Put; voor de prys van 2 ſtuivers.

NIEUWE ZAKBOEKJES

VOOR

AMBACHTSLIEDEN,

à

2 Stuivers het ſtuk.

Ingerigt gelyk de *Franſche* Boekjes, *naar het* VOORSCHRIFT;

liggende ter SECRETARIE *dezer* STAD;

worden

op HEDEN en vervolgens uitgegeven by de Boekhandelaren

M. VAN HEYNINGEN BOSCH,

in de Oude Ebbinge-ſtraat,

en by

R. J. SCHIERBEEK,

aan de Breede Markt.

KUNSTEN en WETENSCHAPPEN.

Brief van den ſchoolopziener THEOD. VAN SWINDEREN

aan

Den Redacteur *der Courant van het Departement van de Wester-Eems.*

„ Mynheer!"

„ Waarſchynlyk heeft het treffende van het ſterfgeval van den jongen GÖTJES (dat gy in uwe Courant van den 26 dezer hebt aangekondigd) en de deelneming wekkende toon, waarop de bedrukte moeder den dood van dezen haren waarlyk alles belovenden zoon bekend maakte, de belangſtelling gaande gemaakt van velen uwer lezers, die zeldzame talenten en zeldzame deugd op prys weten te ſtellen, en daar by, deelnemende in de rampen van anderen, ieder verlies, dat de maatſchappy lydt, tevens als eigen verlies beſchouwen."

„ Dit onderſtellende, wil ik gaarne eenige oogenblikken afzonderen, om de zoodanigen, door middel van uw blad, een weinig nader met dezen edelen jongeling bekend maken, te meer, om dat ik daar door tevens gelegenheid kryg, om de hulde van myn hart aan de nagedachtenis van een' myner beste vrienden toe te brengen."

„ *Jan Emmen Götjes* werd den 25 April 1787 te Jemgum, eene plaats in Neder-Reiderland, geboren van *E. J. Götjes* en *R. Roelfs*. Zyn vader, een ſchrander landman, was bezield met de edele zucht, om zyne kinderen eene met hunnen ſtand overeenkomende goede opvoeding te geven. Hy verzekerde, zoo dikwyls hier over geſproken werd, dat hy geloofde voor zyne kinderen niet beter te kunnen zorgen, dan door de ontwikkeling van hun verſtand en door de vorming van hun hart, en dat hy daar toe geene kosten, opoffering of moeite ontzag. Reeds vroeg vertrouwde hy daarom zynen zoon aan den ſchoolonderwyzer *Pfeiffer*, die toen te Pogum was, thans te Leer dien post bekleed, dewyl deze den roem van een geſchikten en braven onderwyzer der jeugd hadde en ook verdiende."

„ In het jaar 1798, toen *Götjes* 11 jaren oud was, kwam de tegenwoordige Lutherſche predikant van Leer, Do. *C. Lentz*, te Pogum. By hem had men eenen anderen knaap ter opvoeding en onderwyzing beſteld. — Om door wed yver de vlyt van dezen op te wekken, verzocht Do *Lentz* meester *Pfeiffer* hem een' leerzamen en goedaardigen knaap uit zyne ſchool, die lust had om aan zyn onderwys deel te nemen, aan te wyzen. Het was de jonge *Götjes*, dien hy hem als een zeer uitmuntenden leerling kennen deed."

„ Zacht en ſtil, ernſtig en vlytig gedroeg hy zich altyd by dezen leeraar, ook niet onvatbaar, maar alles, wat werktuiglyk geſchieden moest, het dikwyls onvermydelyke van buiten leeren, ſcheen hem zuur en lastig te vallen, en het was als of zyn geest, door eene zekere drukking, van eene hoogere vlugt werd terug gehouden. Dewyl de andere knaap, die den leeraar eigenlyk toevertrouwd was, nog geheel niet gewend was zelf te denken, zoo werd voorlopig het onderwys in de Latynſche en Hoogduitſche talen, en in de beginſelen der Aardrykskunde en Geſchiedenis meer als bywerk, en de verſtandoefening in den Katecheriſchen vorm dagelyks als hoofdwerk behandeld."

„ Hier was het, dat zich in onzen vriend krachten ontwikkelden, van wier aanwezen hy tot hier toe wel eenig voorgevoel beſpeurd, maar die hy niet gekend had. Een tot hier toe verborgen licht vertoonde zich helder; eene nieuwe wereld vol leven en werkzaamheid vormde zich in hem; altyd was zyn geest werkzaam; in de uren des onderrigts verzamelde hy zich eenen voorraad van denkbeelden, die hy naderhand verder ontwikkelde, en met zyne vragen bragt hy zynen leermeester niet zelden in verwondering, ja wel eens in verlegenheid, en reeds hier duide alles aan, dat het buitengewoon gevorderde kind eenmaal een buitengewoon groot man zoude worden. Reeds zyn ernſtig karakter liet hem niet toe, veel deel te nemen aan de ſpelen der jeugd; thans onttrok hy zich nog meer aan dezelve, hoe meer hem zyne inwendige wereld werkzaamheid en genoegen gaf; reeds zyne natuurlyke zachtmoedigheid maakte hem toegevend en geduldig jegens zyne mede ſcholieren; tegenwoordig werd hy het nog meer, om ſlechts minder in zyne ſtille overdenkingen geſtoord te worden; en ieder een had den goeden vlytigen en vriendelyken mede-leerling lief."

„ Zyn vader had gewenscht eenen kundigen landbouwer van zyn zoon te zien worden. Dan juist toen men hem hier toe genoegzaam meende voorbereid te zyn, werd hem deze door den dood ontrukt, en nu ziet zich zyne moeder genoodzaakt hem weder te huis te doen komen, om hem by hare boerdery te gebruiken. Maar daar toe was het thans te laat. De geest was opgewekt en een hooger leven in hem. Zyne zachtheid, beſcheidenheid en nederigheid lieten hem wel geene hoogvliegende ydele plannen maken; maar het was de zuivere, heilige aandrang van zynen Genius, die hem tot eene edeler beſtemming riep."

„ Zyne kinderlyke liefde maakte hem de gedachte zeer onaangenaam van de hoop zyner moeder te leur te ſtellen, en deed hem geduldig den weg bewandelen, dien zy hem voorteekende; maar vermoeid van den arbeid des dags, zocht hy dan des avonds zynen ouden leermeester te Pogum op, klaagde dan wel niet, maar zyne ſtille zuchten, en zyn droevig uitzigt verkondigden duidelyk genoeg zyne ſmart over verlorene vreugde."

„ De Voorzienigheid kwam zyne wenſchen te gemoet. DO. *Thoden van Velſen*, een man, even zoo geſchikt en werkzaam als bereidwillig om anderen te dienen, werd in 1803 predikant te Oldendorp, de toenmalige en nog tegenwoordige woonplaats van *Götjes* moeder. Aan zynen ſcherpzienden blik ontging de leerzame en naar krachtiger voedſel voor den geest ſmachtende jongeling niet, en hy ſtelde er vermaak in, dit te kunnen geven. Zonder er nog aan te denken, om het plan van zyn leven te veranderen, genoten beide met elkanderen menige blyde uren, en de beoefening eerst der natuurkunde volgens EBERT, en naderhand der ſterrekunde, volgens BODE'S *aanleiding tot kennis des ſterrenhemels*, vervoerde den jongeling, en opende niet alleen voor zynen geest, maar ook voor zyn hart eene nieuwe, ſchoone oneindige wereld."

„ Nu voelde hy, dat hy zich eerst regt in die wereld bevond, voor welke hy geſchapen was; nu werd zyne begeerte naar iets hoogers ſteeds ſterker, en by iederen voetſtap, dien de leermeester met den leerling deed, werd de eerſte meer en meer overtuigd van de voortreffelykheid van dezen, en van de buitengewone hoogte, tot welke hy het in de wetenſchappen zoude kunnen brengen, zoo niet hem gebeuren mogt zich aan deze geheel toe te wyden. —— Die overtuiging maakte Do. *van Velſen* in 1805 aan zyne moeder bekend, en toen deze daar in bewilligd had, ſtond er aan de wenſchen van onzen *Götjes* niets meer in den weg, en met al het vuur der liefde wydde hy zich tegenwoordig aan de hoogere wetenſchappen."

„ Onder deze bleven echter de natuur- en ſterrekunde ſteeds zyne lievelings-wetenſchappen, en hoe meerdere vorderingen hy in beide maakte, hoe grooter zyne zucht naar meerdere kennis werd. Hier by kwam hem zyne natuurlyke handigheid in het vervaardigen van natuur- en ſterrekundige werktuigen, en zyn onvermoeid geduld, om alles wat hy begon, ten einde te brengen, zeer te ſtade, en tot een gedenkteeken der eerſte wordt nog in het ouderlyk huis een hemel-globe bewaard, reeds in dien tyd door hem vervaardigd. — Hy had eenen byzonderen ſmaak voor het ſchoone en verhevene — alleen ſolide kennis gaf hem genoegen. —— Vooral uit dit oogpunt, beoefende hy de klasſiſche litteratuur, en iedere redevoering van *Cicero*, iedere ode van *Horatius*, met krachten nadruk door zynen leermeester voorgelezen, bragt hem in verrukking. Om dezen ſmaak aan te kweken, behandelde Do. *van Velſen* met hem de lesſen der redekunde van *Blair*, en het waren ook byzonder diens leerredenen, die door derzelver overheerlyke ſtyl en inhoud hem onder al het nieuwe het meest bevielen."

„ Onder zulk een geleide doorliep hy in ongeveer twee jaren den eerſten moeijelyken weg; want grondig wilde hy zich vormen, en geen oppervlakkige halfweter worden. Hier in kwam hem echter zyne natuurlyke heerlyke aanleg zeer te hulp, en deze, gepaard met de eerſte verſtandige ontwikkeling zyner vermogens, door twee zulke leermeesters als *Pfeiffer* en *Lentz*, verbonden met de aanhoudenheid, waar mede hy, ook onder zyn boerenwerk, die ontwikkeling bleef bevorderen, en eindelyk voltooid door het voortreffelyk onderwys van *Thoden van Velſen*, bragt te wege, dat hy in September 1807 aan de Groninger Akademie kwam, toegerust met eene mate van kundigheden, zoo als er weinigen verſchynen. Door deze en door zyn edel karakter, vooral door zyne beminnelyke nederigheid, verwierf hy zich hier ſchielyk de liefde van alle zyne leermeesters en de achting van alle zyne mede ſtudenten, eene achting, die, van den eerſten oogenblik af, aan eerbied grensde. — Het was alleen deze zyne, hem natuurlyk eigene nederigheid, geenszins gebrek aan kundigheden, die hem belette te ſchitteren; en wy hebben het aan haar alleen te wyten, dat hy hier minder bekend geworden is, dan hy verdiende te zyn. Des niettemin beſpeurden zyne hoogleeraars en zyne medeleerlingen ook hier ſpoedig, dat er iets hoogers in hem ſchuilde, en weldra onderkende ieder der eerſten onder de laatſten den uitmuntenden jongeling, die zoo ſchielyk hunner aller lieveling werd, en dien zy allen, twee jaren later, met zoo veel weerzin van hier naar Göttingen zagen vertrekken. *Van Hagen*, *Meder*, *J. C Driesſen*, en *Groeneboom*, waren hier zyne meest vertrouwde vrienden. Slechts in de laatſte weken van zyn verblyf alhier mogt ik hem leeren kennen; doch van toen af was onze vriendſchap ook voor altyd geſloten, en gedurende zyn geheele verblyf te Göttingen en vervolgens tot aan het einde van zyn leven hield ik, onafgebroken, eene briefwisſeling met hem, die voor my altyd even leerzaam, even nuttig was. Alle de berigten, die wy, in onze *Brieven over Duitschland en Holland*, als van onzen vriend G..... afkomſtig, hebben opgegeven, hadden wy aan hem te danken."

„ In October 1809 vertrok hy naar Göttingen, welke Akademie, ten minſte wat het wetenſchappelyk onderwys betreft, niet alleen aan zyne verwachting voldeed, maar dezelve verre overtrof."

„ Echter miste hy daar die vriendſchappelyke verkeering, welke hy hier genoot, en die vriendſchap, welke door het gemeenſchappelyk ſtreven aan naar een edel en verheven doel, van zelfs ontſtaat, kon, volgens hem, door niets van eene andere natuur vervoed worden."

„ Dit, gevoegd by zynen trek naar familie en vaderland, deed hem al ſpoedig het beſluit nemen, om niet langer dan derdehalf jaar te Göttingen te blyven. „ Dat die tyd veel te kort is" ſchreef hy my eens „ en dat er op de-
„ „ ze wyze ligtelyk half werk ontſtaan, is my duidelyk genoeg; doch daar
„ „ myne omſtandigheden niet anders zyn, moet ik door grotere vlyt eenen
„ „ langeren tyd zoo veel mogelyk trachten te compenſeren.""

„ Ondertusſchen heeft die grootere vlyt hem waarſchynelyk den dood gedaan. De akademie toch beſchouwende als eene plaats, niet daar men geleerd kan worden, maar waar men gronden van geleerdheid voor zyn geheel volgend leven leggen moet, op welke men dan naderhand behoort voort te bouwen, en die dan na de promotie op eene rypere bearbeiding wachten, was de omvang zyner veel omvattende ſtudie, die nog door die van de verſchillende deelen der wysgeerte vergroot werd, te uitgebreid, en hierom, vooral gedurende het laatſte half jaar van zyn verblyf te Göttingen, zyne werkzaamheden te veel, zyne inſpanning te ſterk, dewyl hy byna alle ligchaams bewegingen verwaarloosde, dan dat hier tegen zyn geſtel beſtand zoude geweest zyn; vooral, daar hy, van boeren afkomst, en tot aan zyn 18de jaar aan veel beweging gewoon geweest zynde, altyd veel van zyne volgende zittende levenswyze leed.

„ Hier kwam eene treurige zielsgeſteldheid by, die iemand, welke zyne omſtandigheden kent, ligtelyk verontſchuldigen zal, en die hem onuitſprekelyk ſterk naar vaderland en huis deden terug verlangen."

„ Aldaar kwam hy dan ook nog den 9 April dezes jaars aan; hopende nu, door eene matige ligchaams beweging, door een' ſtrengen levensregel en door gedurende eenigen tyd afſtand van allen wetenſchappelyken arbeid te doen, zyne vorige gezondheid weder te krygen. — Dan, helaas! hiertoe was de zaak te ver gekomen: en hy, die eenmaal de hoop zyner moeder, de vreugd zyner bloedverwanten, de lieveling zyner leermeesters, de roem zyner vrienden en het blyde vooruitzigt van het lydend menschdom was, overleed, op den 14 July ll., in de lente zyns levens." *(Het vervolg en ſlot hierna.)*

PUBLIEKE FONDSEN.

PRYS-COURANT DER EFFECTEN, zoo als dezelve waren den 1 Augustus, op de Beurs van *Amſterdam*.

Bat. Ref. losb. n. d. Vrede.	4 pC. 10¼ a 10¾		Obl. Rusl. by Hope.	5 pC. 58½ a 59¼
Vryw. Negotiatie 1797.	6 — 23 a 23½		Obl. Weenerbank.	5 —
Schuldbrieven	3 — 14 a 14½		Obl. dito.	4 —
Inſchryv. op 't Grootb.	2½ — 12 a 12½		Obl. dito.	4 —
Certificaten van dito	2½ — 12 a 12½		Dito by Ozy en Zoon.	5 —
Losrent. v. 1798 en 1799.	3½ — 9¼ a 9¾		Dito by dito.	4 —
Dito van 1801.	3½ — 9¼ a 9¾		Certificaten.	5 — 15¾ a 16¼
Dito van 1802.	5 — 13 a 13¾		Certificaten by K en V.	5 — 78 a 78½
Dito Neg. 40 Mill. 1807.	6 — 29 a 29½		Oblig. Nieuw Spanje.	5½ — 14½ a 14¾
Negotiat. 20 Millioenen.	6 — 29¾ a 30¼		Obligatien Zweeden.	5 — 33 a 34
Cert. Neg. 30 Mill. 1808.	7 — 18¾ a 19¼		Obligatien Pruisſen.	5 — 60½ a 61
20 Jarige Rent. van dito.	5 — 8½ a 8¾		Obligatien Groningen.	3½ — 14 a 14½
Domein Papier . .	a		Obligatien dito	4 — 15 a 15¼
Bons van 't Syndicaat. . .	87¼ a 88		Obligatien dito.	5 — 21¼ a 22

PRYZEN der GRANEN enz., op de Koorn-beurs te *Groningen*, van den 6 Augustus.

Tarwe.	℔	gl. ſt. gl.	ſt. gl.		*Haver.*	℔	gl. ſt. gl.	ſt. gl.
Omm rod	118, 124	6, 16, a 7,	, 4,		Dik en Fr.	80, 86	1, 11, a	, 16, 18,
Old. witte	118, 124	6, 15, a 7,	, 2,		idem	74, 78	1, 6, a	, 9, 11,
Dito rode	118, 124	5, 15, a 6,	6, 12,		Voerhav.	60, 70	, 19, a 1,	4, 6,
Smodde	118, 124	5, 10, a	, 15,		Zwarte kr.	,	, a	, ,
Rogge.					*Boekweit.*			
Ommel.	112, 118	4, 16, a 5,	6, 7,		Sappem.	106, 112	3, 4, a	, 14, 4
Sappem.	112, 118	4, 16, a 5,	6, 7,		*Zaden.*			
Garst.					Old. Koolz.	,	8, 5, a 9,	, 15,
Old. wint.	94, 100	2, 10, a	, 18, 3		Om. dito	,	8, 10, a 10,	, ,
Ommel id.	92, 98	2, 6, a	, 14, 16,		Aweel	,	8, , a 9,	, ,
Old. zomer	92, 100	2, 5, a	, 15, 17,		Paardeb.	,	, a	, ,
Ommel.	92, 100	2, 5, a	, 15, 17,		Boter ¼ Ton,		14, 15, a	, ,

Te GRONINGEN, by M. VAN HEYNINGEN BOSCH, in de Oude Ebbinge-ſtraat,
Redacteur en Drukker der beide Nieuwspapieren in het departement van de Wester-Eems.
De prys van ieder nommer is 4 duiten.